

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΗΝ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

7 Απριλίου 2021

Ετήσια Έκθεση “2021 NTE on Foreign Trade Barriers”, περί εμποδίων σε εξαγωγές και επενδύσεις των ΗΠΑ παγκοσμίως.

Ανακοινώθηκε 31/3 από το Γραφείο του Εμπορικού Αντιπροσώπου (USTR), η 36η έκθεση “2021 National Trade Estimate Report on Foreign Trade Barriers” (NTE 2021), προϊόν συνεργασίας της Διυπουργικής Επιτροπής Εμπορικής Πολιτικής (TPSC / Trade Policy Staff Committee), του Γραφείου ΕΑ και των Πρεσβειών ΗΠΑ, η οποία υποβάλλεται ετησίως (βλ. σχετ. 2 προηγούμενου έτους) στον Πρόεδρο και στο Κογκρέσο (Senate Finance Committee Γερουσίας και ορισμένες επιτροπές Βουλής Αντιπροσώπων).

Στην έκθεση NTE παρουσιάζονται τα σημαντικότερα εμπόδια στις οικονομικές δραστηριότητες των ΗΠΑ παγκοσμίως, σε εξαγωγές υπηρεσιών (συμπεριλαμβανομένων των ΔΔΙ / IPR) και αγαθών (συμπεριλαμβανομένων των αγροτικών), στις επενδύσεις (ιδίως με αρνητικές επιπτώσεις στις εξαγωγές), και στο ηλεκτρονικό εμπόριο, ανεξαρτήτως, επισημαίνεται, της νομιμότητας ή μη των εμποδίων στο πλαίσιο του διεθνούς εμπορικού δικαίου/συστήματος. Λαμβανομένου δε υπόψη ότι η ετήσια NTE είναι συμπληρωματική της συναφούς ετήσιας Έκθεσης Εμπορικής Πολιτικής 2021 (βλ. σχετ. 1), αναφέρονται και υποστηρίζονται οι ίδιες βασικές προτεραιότητες εμπορικής πολιτικής ΗΠΑ, περί προάσπισης των οικονομικών συμφερόντων των αμερικανικών επιχειρήσεων παγκοσμίως, και θέσεις της Διοίκησης περί δίκαιων διεθνών εμπορικών κανόνων.

Ειδικότερα, η εν λόγω έκθεση καλύπτει 65 χώρες / περιοχές / περιφερειακές ενώσεις (61 χώρες + ΕΕ, Taiwan, Hong Kong, Αραβικό Σύνδεσμο), συμπεριλαμβανομένων των 20 εμπορικών εταιρών με τους οποίους οι ΗΠΑ έχουν συνάψει Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών (FTA), καθώς και του Ηνωμένου Βασιλείου ως ξεχωριστής οντότητας για πρώτη φορά, λαμβανομένου υπόψη ότι οι προαναφερθέντες εταίροι αντιστοιχούν συνολικά σε 99% των συναλλαγών αγαθών και 87% των συναλλαγών υπηρεσιών των ΗΠΑ.

Τα εμπόδια στο εμπόριο που εξετάζονται στην ετήσια NTE γενικώς αναφέρονται σε νομοθεσία, πολιτικές, κανονισμούς, πρακτικές που, αναλόγως, παρέχουν βαθμό προστασίας των εγχώριων αγαθών/υπηρεσιών έναντι του ξένου ανταγωνισμού, ενισχύοντας τεχνικά τις ξένες εξαγωγές συγκεκριμένων αγαθών/υπηρεσιών ή διαμορφώνοντας συνθήκες ελλιπούς προστασίας δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας. Ειδικότερα, τα εμπόδια ταξινομούνται σε έντεκα επί μέρους κατηγορίες: 1) καθεστώς εισαγωγών (π.χ. δασμοί), 2) τεχνικά εμπόδια, 3) υγειονομικά / φυτοϋγειονομικά μέτρα, 4) επιδοτήσεις (ιδίως εξαγωγικές), 5) διαγωνισμοί δημόσιων προμηθειών, 6) προστασία δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, 7) εμπόδια πρόσβασης υπηρεσιών στην αγορά, 8) εμπόδια στο εμπόριο ψηφιακών υπηρεσιών και στο ηλεκτρονικό εμπόριο, 9) εμπόδια στις επενδύσεις, 10) στρέβλωση συνθηκών ανταγωνισμού, και 11) άλλα εμπόδια (πολλαπλών κατηγοριών).

Στην έκθεση NTE 2021 επισημαίνουμε ειδικότερα:

Έναντι της Κίνας (σελ.95-130).

Έλλειμμα ισοζυγίου αγαθών ΗΠΑ: \$ 310,8 δισ. το 2020 (ετήσια μείωση 10%, ή \$ 34,4 δισ.).
Εξαγωγές αγαθών ΗΠΑ σε Κίνα: \$ 124,6 δισ. (ετήσια αύξηση 17,1%, ή \$ 18,2 δισ.), ενώ κατά το 2020 η Κίνα εξακολουθεί να παραμένει η τρίτη μεγαλύτερη εξαγωγική αγορά αγαθών των ΗΠΑ. *Εισαγωγές αγαθών από Κίνα:* \$ 435,4 δισ. (ετήσια μείωση 3,6%).
Εξαγωγές υπηρεσιών ΗΠΑ σε Κίνα: \$ 56,5 δισ. το 2019, ενώ οι εισαγωγές υπηρεσιών από την Κίνα ανήλθαν σε \$ 20,1 δισ. Οι πωλήσεις υπηρεσιών στην Κίνα από εκεί τοπικές θυγατρικές ΗΠΑ ανήλθαν σε \$ 59,6 δισ. το 2018 (τελευταία διαθέσιμα στοιχεία), ενώ οι πωλήσεις υπηρεσιών στις ΗΠΑ από τοπικές θυγατρικές Κίνας ανήλθαν σε \$ 20,6 δισ.
Οι αμερικανικές Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (FDI) στην Κίνα (απόθεμα) ανήλθαν σε \$ 116,2 δισ. το 2019 (ετήσια αύξηση 6,3%), κυρίως σε βιομηχανία/μεταποίηση, χονδρεμπόριο, χρηματοπιστωτικό/ασφαλιστικό κλάδο.

Σημειώνεται σωρεία αναφορών στην εμπορική συμφωνία Πρώτης Φάσης / Phase One ΗΠΑ-Κίνας (σε ισχύ από 14.2.2020), και σε αλλαγές που επέφερε σε ζητήματα που εξετάζονται στο πλαίσιο της εν λόγω έκθεσης (οποία αναφέρθηκαν και σε πλαίσιο Έκθεσης Εμπορικής Πολιτικής 2021). Όσον αφορά στα σημαντικότερα εμπόδια έναντι της Κίνας, αναφέρεται ότι κινεζικές εμπορικές πολιτικές και πρακτικές προκαλούν ιδιαίτερη ανησυχία στις ΗΠΑ σε σειρά τομέων, ενώ στην έκθεση NTE 2021 παρατίθεται σύνοψη μόνο καθόσον τα ειδικότερα ζητήματα αναλύονται διεξοδικά σε σειρά σχετικών εκθέσεων (οποίες απαριθμούνται).

Έναντι Ευρωπαϊκής Ένωσης (σελ. 177-227).

Το έλλειμμα ισοζυγίου αγαθών των ΗΠΑ με την ΕΕ (27) ανήλθε σε \$ 183,4 δισ. το 2020 (ετήσια μείωση 0,5% ή \$ 913 εκ.). Οι εξαγωγές αγαθών ΗΠΑ στην ΕΕ ανήλθαν σε \$ 232,1 δισ. (ετήσια μείωση 13,3% ή \$ 35,6 δισ.), ενώ οι εισαγωγές ΗΠΑ από την ΕΕ ανήλθαν σε \$ 415,5 δισ. (ετήσια μείωση 8,1%).
Οι αμερικανικές εξαγωγές υπηρεσιών στην ΕΕ ανήλθαν σε \$ 200,3 δισ. το 2019, ενώ οι εισαγωγές υπηρεσιών ΕΕ στις ΗΠΑ ανήλθαν σε \$ 145,9 δισ. Οι πωλήσεις υπηρεσιών στην ΕΕ από εκεί τοπικές θυγατρικές ΗΠΑ ανήλθαν σε \$ 560,3 δισ. το 2018 (τελευταία διαθέσιμα στοιχεία), ενώ οι πωλήσεις υπηρεσιών στις ΗΠΑ από τοπικές θυγατρικές της ΕΕ ανήλθαν σε \$ 409,9 δισ.
Οι αμερικανικές Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (FDI) στην ΕΕ (απόθεμα) ήταν \$ 2,4 τρισ. το 2019 (ετήσια αύξηση 2,8%), κυρίως σε μη χρηματοπιστωτικές εταιρείες χαρτοφυλακίου, χρηματοπιστωτικό/ασφαλιστικό κλάδο και βιομηχανία/μεταποίηση.

Αναφέρεται ότι παρά τη σημασία της, μεγαλύτερης παγκοσμίως, διατλαντικής οικονομικής σχέσης ισχύουν στην ΕΕ σημαντικά εμπόδια σε δραστηριότητες αμερικανικών επιχειρήσεων, υπό πληθώρα υποκατηγοριών σε επτά γενικές κατηγορίες: καθεστώς εισαγωγής, τεχνικά εμπόδια/SPS, επιδοτήσεις (βλ. και θέμα Airbus), δημόσιες προμήθειες, προστασία IPR, εμπόδια στην παροχή υπηρεσιών, εμπόδια στο εμπόριο ψηφιακών υπηρεσιών (βλ. και θέμα DST) και εμπόδια στις επενδύσεις.

Σε πλαίσιο ΕΕ, ειδικότερες αναφορές στην Ελλάδα εντοπίζονται στα ακόλουθα:

1. Καθεστώς εισαγωγής / μη δασμολογικά εμπόδια / φαρμακευτικά (σελ. 179 έκθεσης NTE): αναφέρεται ότι στην αγορά φαρμακευτικών προϊόντων ισχύει ο μηχανισμός συμψηφισμού της υπέρβασης της φαρμακευτικής δαπάνης (clawback), ενώ το Υπουργείο Υγείας είχε εξαγγείλει σταδιακή εξάλειψη της πολιτικής clawback έως το 2022, αλλά ακόμα, επί του παρόντος, οι α/φαρμακευτικές εταιρείες ευελπιστούν να συνάψουν Μνημόνιο Συνεργασίας

(MOU) για σχετικές περαιτέρω διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις εντός της επόμενης 3ετίας. Το ζήτημα είχε αναφερθεί και στην προηγούμενη NTE 2020.

2. Καθεστώς εισαγωγής / μη δασμολογικά εμπόδια / ΚΑΠ (σελ. 182 έκθεσης NTE): αναφέρεται ότι, σε πλαίσιο επιδοτήσεων ΚΟΑ / ΚΑΠ, ισχύουν εθνικές ενισχύσεις σε τομέα μεταποίησης φρούτων (π.χ. ροδάκινων), οποίες ελέγχονται από α/πλευρά ως πιθανές επιδοτήσεις που προκαλούν στρέβλωση αγοράς. Το ζήτημα είχε αναφερθεί και στην προηγούμενη NTE 2020.
3. Τεχνικά εμπόδια / φυτοϋγειονομικά (SPS) / βιοτεχνολογικές καλλιέργειες (σελ. 194-195 έκθεσης NTE): αναφέρεται η απαγόρευση χρήσης / καλλιεργειών γενετικά τροποποιημένων αγροτικών προϊόντων (GE/GMO) σε 17 κ-μ, ενώ, επιπλέον για Ελλάδα, γίνεται μνεία στην απουσία νομοθεσίας περί συνύπαρξης γενετικά τροποποιημένων και συμβατικών καλλιεργειών. Επιπλέον, αναφέρεται, η Ελλάδα έχει δρομολογήσει τη διαδικασία ενσωμάτωσης της σχετικής Οδηγίας 2015/412, χωρίς άλλη εξέλιξη μετά τη διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης από το 2016. Το ζήτημα είχε αναφερθεί και στην προηγούμενη NTE 2020.
4. Δημόσιες προμήθειες / συμβάσεις (σελ. 203-204 έκθεσης NTE): αναφέρεται ότι σε ορισμένα κ-μ, μεταξύ οποίων και Ελλάδα, υπάρχει θέμα έλλειψης διαφάνειας διαδικασιών σε διαγωνισμούς δημόσιων προμηθειών, ενώ, ειδικότερα σε χώρα μας, απαιτείται από αμερικανικές επιχειρήσεις τοπική προμήθεια υπηρεσιών και προϊόντων (local content) ή συνεργασία με τοπικές εταιρείες ως προϋπόθεση σύναψης αμυντικών συμβάσεων, ή, επίσης, επιβάλλονται επαχθείς διαδικασίες και απαιτήσεις έγγραφης τεκμηρίωσης (εταιρικής πιστοποίησης κλπ.). Το ζήτημα είχε αναφερθεί και στην προηγούμενη NTE 2020.
5. Προστασία δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (σελ. 206-207 έκθεσης NTE): αναφορά στη συνέργεια Ελλάδας με άλλα κ-μ σε πλαίσιο διαπραγματεύσεων WIPO για ζητήματα προστασίας Γεωγραφικών Ενδείξεων (Geneva Act of the Lisbon Agreement, σε ισχύ στην ΕΕ από 2/2020), διαμορφώνοντας συνθήκες παρεμπόδισης αμερικανικών εξαγωγών σχετικών προϊόντων, ενώ επίσης αναφέρεται η αφαίρεση της Ελλάδας από τον Κατάλογο Παρακολούθησης "Watch List" της έκθεσης Special 301 Report to 2020 (βλ. σχετικό μας ΑΠ: 491-2.3.2021 καθώς και έγγραφο Πρεσβείας ΑΠ:805-29.4.2020), λόγω προόδου της χώρας στα ζητήματα χρήσης αδειοδοτημένου λογισμικού στον δημόσιο τομέα, επιβολής νόμου στη διαδικτυακή πειρατεία και καταπολέμησης του εμπορίου παραποιημένων προϊόντων. Το ζήτημα προστασίας Γεωγραφικών Ενδείξεων είχε αναφερθεί και στην προηγούμενη NTE 2020.
6. Εμπόδια στην παροχή υπηρεσιών / τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών (σελ. 209-210 έκθεσης NTE): αναφέρονται ορισμένα κ-μ, μεταξύ οποίων και η Ελλάδα, σε οποία οι χρεώσεις τηλ/κών υπηρεσιών που παρέχουν αμερικανικές εταιρείες είναι υψηλότερες από τις αντίστοιχες χρεώσεις σε εταιρείες κ-μ. Το ζήτημα είχε αναφερθεί και στην προηγούμενη NTE 2020.
7. Εμπόδια στην παροχή υπηρεσιών / νομικών υπηρεσιών (σελ. 213-214 έκθεσης NTE): απαιτείται ιθαγένεια ΕΕ ή ΕΟΧ για αδειοδότηση παροχής νομικών υπηρεσιών στην επικράτεια της ΕΕ, ενώ, άλλως, δικηγόροι τρίτων χωρών αντιμετωπίζουν επαχθείς διαδικασίες αδειοδότησης σε μεμονωμένα κ-μ. Το ζήτημα είχε αναφερθεί και στην προηγούμενη NTE 2020.
8. Εμπόδια στην παροχή υπηρεσιών / λιανικής αγοράς (σελ. 214 έκθεσης NTE): αναφέρονται ορισμένα κ-μ, μεταξύ οποίων και η Ελλάδα, σε οποία απαιτείται ιθαγένεια ΕΕ για

αδειοδότηση λειτουργίας φαρμακείου. Το ζήτημα είχε αναφερθεί και στην προηγούμενη NTE 2020.

9. Εμπόδια στις επενδύσεις (σελ. 224 έκθεσης NTE): αναφέρεται ότι για έγκριση επενδυτικών/φορολογικών κινήτρων σε ξένους επενδυτές οι ελληνικές Αρχές εξετάζουν τα σχετικά αιτήματα με κριτήρια την προμήθεια τοπικών προϊόντων/υπηρεσιών (local content) και τις εξαγωγικές επιδόσεις, ενώ τέτοια κριτήρια δεν αποτελούν προϋποθέσεις έγκρισης των επενδύσεων. Το ζήτημα είχε αναφερθεί και στην προηγούμενη NTE 2020.

Για πληρέστερη ενημέρωση βλ. έκθεση NTE 2021
<https://ustr.gov/sites/default/files/files/reports/2021/2021NTE.pdf>.